

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM

Emberi Jogi Munkacsoport

Ikt.szám: XVII-E/17/1(2013)

EMLÉKEZTETŐ

Helyszín: Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Kossuth Lajos tér 2- 4. 439/A tárgyaló

Időpont: 2013. 05. 08.

Tárgy: az Emberi Jogi Munkacsoport ülése

Jelen vannak:

- Balatoni Monika, társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkár, a Munkacsoport elnöke (KIM)
- Dr. Répássy Róbert, igazságügyért felelős államtitkár, a Munkacsoport alelnöke (KIM)
- Dr. Klinghammer István, felsőoktatásért felelős államtitkár (EMMI)
- Nacsa Lőrinc, szociális és családügyekért felelős államtitkarság (EMMI)
- Dr. Latorcai Csaba, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkár (EMMI)
- Dr. Páva Hanna, egészségügyi koordinációért-és EU ügyekért felelős helyettes államtitkár (EMMI)
- Langerné Victor Katalin, társadalmi felzárkózásért felelős helyettes államtitkár (EMMI)
- Ódor Bálint, EU ügyekért felelős helyettes államtitkár (KÜM)
- Baján László, főosztályvezető-helyettes, ENSZ főosztály (KÜM)
- Dr. Hevesi Ágnes, osztályvezető, nemzetközi szervezetek és emberi jogok főosztály, (KÜM)
- József Judit, osztályvezető, EBESZ-ET osztály, (KÜM)

- Balogh András József főosztályvezető, alezredes, (HM)
- Dr. Nagy Krisztina, főosztályvezető, parlamenti államtitkárság (BM)
- Dr. Szalóki Gyula – államtitkári kabinet, környezetügyért felelős államtitkárság (VM)
- Bazsáné Dr. Szabó Mariann, államtitkári kabinet, környezetügyért felelős államtitkárság (VM)
- Sarah Lubbersen, KIM miniszteri kabinet, politikai tanácsadó, Emberi Jogi Titkárság vezető (KIM)
- Dr. Soós Attila, főosztályvezető – helyettes, Emberi Jogi Titkárság (KIM)
- Sziójyártó Judit, igazságügyért felelős államtitkár, kabinetfőnök (KIM)

1. napirendi pont: Elnöki megnyitó, az új elnök bemutatkozása

Dr. Kovács Zoltán államtitkár úr távozása után, **Balatonai Monika** vette át társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkárként az Emberi Jogi Munkacsoport elnöki teendőit. Megnyitójában bemutatta **Dr. Répássy Róbert** alelnököt, és a Titkárság vezetőjét, **Sarah Lubbersent**, valamint **Bernát Orsolyát**, aki a Munkacsoport sajtó-PR-és kommunikáció felelőse lesz. Az elnök felhívta a figyelmet, hogy csak államtitkári és főosztályvezetői szavazatokat tud a Munkacsoport figyelembe venni, a többiek kizárólag megfigyelőként vehetnek részt a Munkacsoport ülésein, de hozzászólásaikat a Munkacsoport szívesen fogadja.

2. napirendi pont: Az Emberi Jogi Munkacsoportról szóló 1039/2012. (II.22) Korm. határozat módosítása.

A Munkacsoport egyhangúan elfogadta a 1039/2012. (II.22.) Korm. határozat módosítását, amelynek értelmében az oktatás területét a köznevelésért és a felsőoktatásért felelős államtitkár képviseli.

3/a napirendi pont: Az Emberi Jogi Kerekasztal keretében működő Tematikus Munkacsoportok áttekintése. Nyitott kérdések a Tematikus Munkacsoportok működésével kapcsolatban

Dr. Kovács Zoltán lemondott a Véleménynyilvánítás Szabadságáért Felelős Tematikus Munkacsoport elnökléséről. Társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkárként a Tematikus Munkacsoport elnöki tisztségét **Balatonai Monika** veszi át, amit a Munkacsoport egyhangúan megszavazott.

L. Simon László távozásával felmerült a kérdés, ki vezesse az egyéb gazdasági, szociális és kulturális munkacsoportot. **Balaton** **Monika** *azt kérte, hogy az Emberi Jogi Munkacsoport Titkársága kérdezze meg az érintett államtitkárságot, hogy kit jelölnek ki a Tematikus Munkacsoport élére.*

Balaton **Monika** jelezte, hogy tudomása szerint a Munkacsoport minden Tematikus Munkacsoport élére jelölt ki vezetőt, azonban nem mindenki jelzett vissza, hogy elvállalja-e a tisztséget.

A Munkacsoport **Dr. Kontrát Károlyt**, a Belügyminisztérium Parlamenti Államtitkárságának vezetőjét jelölte ki a Hajléktalanügyért Felelős Tematikus Munkacsoport és a Menekültügyekért és Migrációért Felelős Tematikus Munkacsoport élére, de nem érkezett visszajelzés. **Balaton** **Monika** *azt kérte, hogy 10 napon belül jelezze a BM, hogy Kontrát Károly elfogadja-e a felkéréseket.*

Dr. Soltész Miklós az Idősekért és a Gyermekek jogaiért felelős Munkacsoport élére **Asztalosné Zupcsán Erika** helyettes-államtitkár asszonyt, a Fogytékossággal Élők Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoport élére pedig **Fülöp Attila** helyettes-államtitkár urat jelölte ki. **Nacs** **Lőrinc**, Soltész államtitkár úr helyettese kijelentette, hogy mindhárom Munkacsoport júliusig ülésezni fog. **Balaton** **Monika** *azt kérte, hogy a tájékoztatást a Titkárság felé is tegye meg az államtitkárság.*

Az elnök asszony felhívta a figyelmet arra, hogy a Munkacsoportnak akkor van igazán jelentősége, ha a tematikus munkacsoportok rendszerint üléseznek, de szükséges bizonyos irányvonalak kijelölése is, amik összegzik a Munkacsoportok munkáját, és ráirányítják a Kormány figyelmét az esetleges problémákra. Az irányvonalak tekintetében:

1. A Tematikus Munkacsoportok vezetői gyűjtsék össze a Kormány azon intézkedéseit, melyek pozitívak az adott szakterületen, mert ezek a civilekkel folytatott tárgyalásokon is erős tárgyalási alapot jelentenek. **Balaton** **Monika** *azt kérte, hogy katalógus-szerűen a Tematikus Munkacsoport vezetői gyűjtsék ezeket a pozitívumokat és az építő jellegű, becsatornázható kritikákat is, ezeket pedig terjesszék elő a következő Munkacsoport ülésre.*
2. **Balaton** **Monika** el szeretné kerülni, hogy a Munkacsoport eseménykövető legyen, ezért ha történnek olyan politikai események, amelyekkel a Munkacsoport kapcsolatba hozható, és a Munkacsoport tagjainak ezzel kapcsolatban véleménye, vagy javaslata van, azt a Munkacsoport Titkárságára juttassák el, hogy azt a Munkacsoport a sajtó előtt is eredményesen tudja képviselni.

Balaton **Monika** *továbbá kérte azt is, hogy azok a Tematikus Munkacsoportok, amik még nem tartottak ülést, 60 napon belül hívják össze a civil kerekasztalt és erről az időpontról a Titkárságot értesítsék.*

3/b napirendi pont: Beszámoló a Tematikus Munkacsoportok üléséről

Langerné Victor Katalin társadalmi felzárkózásért felelős helyettes államtitkár a Romaügyekért Felelős Tematikus Munkacsoport vezetőjeként beszámolt az eddig elért eredményekről. Az első ülést február 28.-ára hívták össze. 27 tagja lett volna a Munkacsoportnak, 16 szervezet jött el, amit ő megfelelő részvételi aránynak ítélt meg. **Langerné Victor Katalin** kiemelte, hogy a Munkacsoport a Nemzeti Felzárkózási Stratégiát és ennek az ellenőrző rendszerét ismertették a tagokkal. A civilek fontosnak tartották a szakképzés fejlesztését, az oktatási szegregáció kérdését, amit Ő vitás pontnak értékel. Harmadik észrevételi pontként a társadalmi előítéletesség, valamint a sajtó véleményformáló ereje került szóba. Itt előkerültek a hiányosságok, és hogyan lehet rajta javítani. „A Gyűlölet bűncselekmény!” negyedik témaként felmerült, de megvitatását nem vállalta a Munkacsoport, miután nem szeretnék, ha a romakérdés és a gyűlöletből elkövetett bűncselekmények kérdése ilyen formában összekapcsolódna. **Langerné Victor Katalin** viszont a tematikus munkacsoportok vezetőit kérdezte, hogy bármely Munkacsoport szeretne-e foglalkozni a témával.

Balatonai Monika szerint a gyűlöletbeszéd témája a Véleménynyilvánítás Szabadságáért Felelős Tematikus Munkacsoportoz tartozik.

Dr. Répássy Róbert kifejtette, hogy a gyűlölet-bűncselekmények az egyéb politikai jogokhoz is tartoznak, de szerinte is a Véleménynyilvánítás Szabadságáért Felelős Tematikus Munkacsoportnak kellene megvitatnia a kérdést, mert ezen a téren voltak a Kormánynek előrelépései, mint például a véleménynyilvánítás korlátainak megállapítása. **Balatonai Monika** egyetértett **Dr. Répássy Róbert** véleményével, Miniszterelnök Úr részéről is többször felmerült a kérdés az elmúlt napokban, így mindenképp szeretné továbbvinni a témát. **Langerné Victor Katalin** jelezte, hogy ennek fényében szeretne részt venni a Véleménynyilvánítás Szabadságáért Felelős Tematikus Munkacsoport következő ülésén.

Langerné Victor Katalin elmondta, hogy nyáron és ősszel is szeretnének ülést tartani. Kifejezte, hogy a szervezetek hálásan jöttek el, érdemi felszólalások történtek, szükség van a Tematikus Munkacsoport működésére.

Balatonai Monika azt kérte, hogy minden tematikus munkacsoport vezetője szigorúan az emberi jogok mentén állapítsa meg a kerekasztalok napirendi pontjait, próbálják meg kiszűrni, ami nem kapcsolódik szorosan a kérdéskörhöz.

Dr. Latorcai Csaba, nemzetiségi és civil kapcsolatokért felelős helyettes államtitkár a Nemzetiségi Ügyekért Felelős Tematikus Munkacsoport munkájáról számolt be. A Munkacsoport február 14.-én tartotta alakuló ülését, melyben két napirendi pontot érintettek. Elsőként ismertették az új Nemzetiségi Törvénnyel kapcsolatos változásokat, milyen új feladatokat vállalhatnak a nemzetiségi önkormányzatok. 2014-től új szabályok lesznek érvényesek, a civil tagokat leginkább az új választójogi szabályok érdekelték, és afelől kívántak tájékozódni, hogy az Országgyűlésben részt vevő nemzetiségi szószólóknak milyen lehetőségeik lesznek. Miután még a Választási eljárásjogi törvény nincs lezárva, módosítások a nemzetiségek ügyében is lesznek, épp ezért ezt a napirendi pontot a következő ülésen is

Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium 1055 Budapest, Kossuth tér 2-4.

Tel: 06 1 795 3183; Fax: 06 1 795 0149

felvetik majd. Következő napirendi pontként a 1657/2012-es Korm. határozat egyik pontja, a Nemzetiségi Stratégia került előtérbe, és **Dr. Latorcai Csaba** azt szeretné, ha megalkotásában a civil kerekasztal tagjai is részt vennének. Javaslat még a civilek részéről nem érkezett, de ha lesz, megvitatják a következő ülésen. Az alakuló ülés óta nyilvánosságra kerültek a népszámlálási adatok, az ezzel kapcsolatos kérdések is a következő ülés pontját képezik.

Dr. Répássy Róbert alelnök azt kérdezte, hogy a választójogi eljárási törvény hogyan függ össze a Parlamenti képviseléssel? **Dr. Latorcai Csaba** válaszában kifejtette, hogy ez nem a parlamenti képviselést érinti, hanem az önkormányzati választások eljárási szabályai még nem kerültek megállapításra, amiben viszont szerepelnek a nemzetiségeket érintő kérdések is.

Dr. Répássy Róbert alelnök **Dr. Kiszely Katalin** helyett számolt be a Nők Jogaiért Felelős Tematikus Csoport munkájáról. Az első ülést február 21.-én tartották meg, a következő ülés szervezése már folyamatban van. Külön kiemelték a családon belüli erőszakra vonatkozó törvényjavaslattal kapcsolatos kérdéseket, illetve az ENSZ-CEDAW jelentését, de mindkettőre még a következő ülésen szeretnének visszatérni. **Dr. Répássy Róbert** kifejtette, hogy a családon belüli erőszakról szóló törvényjavaslatot a KIM készítette elő, de még nem terjesztették elő, viszont a döntés a frakció kezében van. Az alelnök felhívta a Munkacsoport figyelmét arra is, hogy az új BTK július 1-én lép hatályba, ezért a törvényjavaslatot minél előbb az Országgyűlés elé kell terjeszteni, hogy ne maradjon ki a BTK-ból.

Balatoni Monika kiemelte, hogy a nők jogaiért felelős civil szervezetek a legaktívabbak a sajtóban, ezért minél előbb be kellene nyújtani a törvényjavaslatot. Jelezte azt is, hogy a BM Parlamenti Államtitkársága viszi a Hajléktalanügyért Felelős Tematikus Munkacsoportot, viszont a BM a törvényalkotási tevékenysége szorosan összefügg a Hajléktalanügyért Felelős Tematikus Munkacsoporttal, kérdés, hogy a Munkacsoport kormányzat kiegészítésként működik vagy a civilek képviselésében, ebben előrelépés történt-e.

Dr. Nagy Krisztina nem tudott a Munkacsoport tevékenységéről pontos információt adni.

Dr. Répássy Róbert szerint megfontolás tárgyát képezi, hogy a BM államtitkársága vigye-e a Tematikus Munkacsoportot.

Nacsa Lőrinc kifejtette, hogy Kormányhatározat született arra vonatkozólag, hogy a BM kezeli operatíván a hajléktalan kérdést, tehát hozzájuk tartozik.

Dr. Hevesi Ágnes véleménye szerint emberi jogi aspektusból érdemes vizsgálni a kérdést, az ENSZ-nek is az EMMI küldött ez ügyben jelentést, így szerinte a kérdés az EMMI-hez tartozik.

Dr. Répássy Róbert elismerte, hogy szakmailag valóban a BM-hez tartozik a kérdés, viszont politikai okokból az EMMI-t lenne célszerű felkérni.

Nacsa Lőrinc hozzátette, hogy az EMMI szociális ügyekért felelős államtitkársága kezeli a hajléktalan pályázatadás kérdését is, a Parlamenti szerepléseknél is szorosan együttműködnek a BM-el, pl. az önkormányzati ügyek is a BM-hez tartoznak.

Dr. Répássy Róbert szerint amennyiben a BM-hez fog tartozni a kerekasztal, akkor a civilek úgy értelmezhetik, hogy az Emberi Jogi Munkacsoport rendészeti szempontok alapján közelíti meg a hajléktalan kérdést, ami politikailag semmiképpen sem szerencsés.

Balatoni Monika szavazást kezdeményezett arról, hogy emberi jogi szempontból kell-e megközelíteni a kérdést. Öten értettek ezzel egyet, egyvalaki ellenezte, és egy képviselő tartózkodott.

A szavazás alapján **Balatoni Monika** tájékoztatta a Munkacsoportot, hogy levélben felkéri Soltész államtitkár urat, hogy jelöljön ki valakit a Tematikus Munkacsoport élére.

4. napirendi pont: Tájékoztató a nemzeti emberi jogi intézmény (NHRI) 'B' besorolásáról

Balatoni Monika tájékoztatta az ülés résztvevőit, hogy az előző ülést követően Dr. Kovács Zoltán levélben tette fel a kérdést Prof. Dr. Szabó Máténak, miért éri meg az országnak az 'B' besorolásból az 'A'-ba kerülni. Az ombudsman kifejtette, hogy Ő már kezdeményezte az átsorolást, és szeptemberben születik erről döntés, de szeretné, ha a Kormány támogatná a kezdeményezést. A Munkacsoport ellenvetés nélkül megszavazta az átsorolás kezdeményezésének támogatását.

Elnök asszony megígérte, hogy a szavazás eredményéről tájékoztatja az Ombudsman Urat.

5. napirendi pont: OPCAT, a kínzás és más kegyetlen, embertelen, vagy megalázó bánásmód, büntetés elleni egyezmény fakultatív jegyzőkönyvének kihirdetéséről szóló törvényből származó feladatok áttekintése

Balatoni Monika tájékoztatta a jelenlévőket, hogy Hagyó Miklós pert nyert a magyar állammal szemben fogva tartásának körülményei kapcsán, ami további kérdéseket is felvet.

Dr. Répássy Róbert kifejtette, hogy a jelenleg regnáló kormány csatlakozott a fakultatív jegyzőkönyvhöz, ami alapján 2015-től épülnek be az alapvető emberi jogok biztosának feladatkörébe új eszközök. A Belügyminisztérium elkezdte a büntetés-végrehajtási törvény újra kodifikációjának folyamatát, kormányhatározatot akar elfogadtatni a koncepciójáról, azaz a büntetés-végrehajtási törvény még a ciklus végén felsejlik a parlamenti vitában, és így elő fog kerülni az is, hogy vajon a büntetés-végrehajtási intézetek mennyire felelnek meg a nemzetközi követelményeknek.

Dr. Nagy Krisztina elmondta, még nem tudja, hogy a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága reagált-e már.

Dr. Répássy Róbert kifejtette, hogy az Emberi Jogi Bíróság elmarasztalta Magyarországot, és a kérdés az, hogy van-e egyáltalán értelme az Emberi Jogi Bíróság Nagykamarájához jogorvoslatért fordulni, ami csekély eséllyel kecsegtet. Ez nem csak a Hagyó-ügyet érintheti,

bárki, aki a Bírósághoz fordul, sikerrel jár. **Dr. Répássy Róbert** szerint tájékoztatni kell a Bíróságot, hogy milyen lépéseket tett Magyarország.

A büntetés-végrehajtási koncepcióból számára az derül ki, hogy a BM felismerte azt a problémát, hogy a büntetőpolitika és a jelenlegi férőhelyek száma nincsenek egymással arányban. A BM olyan javaslatokat tesz, amiben a jelenlegi szigorú rezsimtől vissza lehetne lépni, és a szabadságvesztés végrehajtásának enyhébb körülményeit javasolják. Azaz nem a szabályokat akarják megváltoztatni, hanem alternatív végrehajtási módokat akarnak bevezetni, ami a választások előtt politikailag veszélyes lehet. **Dr. Répássy Róbert** azt javasolta, hogy az előzetesben fogvatartottakkal kapcsolatban kéne változtatni, miután most is jelentős az arányuk. Ezzel kapcsolatban a BM már kiírt egy 1 milliárd forintos közbeszerzést lábbilincsekre, ezzel börtönférőhelyeket lehetne megspórolni. Miután az emberi jogokat az előzetes fogvatartottak fogva tartása sérti a leginkább, itt kellene javítani.

Balatoni Monika azt kérte, hogy az ezzel a kérdéssel foglalkozó munkacsoportot minél hamarabb hívják össze és a szeptemberi Munkacsoport ülésén mindenképpen napirendi pontként fog a kérdés szerepelni.

6. napirendi pont: Az egyes tárcák feladat-és hatáskörébe tartozó emberi jogi egyezmények végrehajtásával kapcsolatos jelentések várható időpontja a 2013-as évben

Dr. Répássy Róbert elmondta, hogy 2013 őszén esedékes a UPR félidei tájékoztatása.

Baján László, a KÜM ENSZ főosztályának főosztályvezető-helyettese elmondta, hogy 2011 májusában volt az első emberi jogi felülvizsgálat, a Kormány 6 ajánlást elfogadott, részben elfogadott hármat és elutasított húszat. A következő felülvizsgálatra 2015-ben kerül sor.

Balatoni Monika arra kéri a Külügyminisztériumot, hogy a következő ülésre készüljön egy összefoglalóval, amely tartalmazza, hogyan készül a Külügyminisztérium a UPR jelentésre és mi ezzel kapcsolatosan a Munkacsoport teendője.

Baján László tájékoztatta a hallgatóságot, hogy a CERD 18. periódusának jelentése 2004-ben volt esedékes, ebben azóta sem történt előrelépés. 2013 decemberéig szükséges a 19-21. összevont jelentéseket benyújtani, miután a jelentéstételi kötelezettség két évente esedékes. Ennek koordinátora a KIM. A CRPD esetén 2013. szeptemberig kell tájékoztatást adni írásban a 26. és 46. ajánlások teljesítéséről. A koordinátor az EMMI.

Baján László elmondta, hogy egy 60-80 oldalas alapjelentésben kell összefoglalni az országgal kapcsolatos általános tényeket, demográfiai, gazdasági szociális és kulturális információkat, az alkotmányos és jogi rendszer leírását, emberi jogok védelmének jogi kereteit, a diszkriminációról szóló információkat. Az ország legutóbb 1993-ban nyújtott be alapjelentést, az új alapjelentést 2013. őszéig kell elkészíteni, ebben a KIM a koordinátor.

Baltoni Monika azt kérte, hogy az ilyen jellegű észrevételeket a továbbiakban előre kapja meg a Titkárság és a teendőket továbbra is küldje meg a Külügyminisztérium egy hetes határidővel.

7. napirendi pont: Tájékoztató az Alaptörvény 4. módosításáról

Dr. Répássy Róbert tájékoztatta a Munkacsoportot, hogy minden tárca érintett a 4. Alaptörvény módosításban. Minden nemzetközi szervezet kifogásolta az Alaptörvény 4. módosítását, és ezért az alelnök szerint célszerű egy összefogó alkotmánykommentárt készíteni. Miután az Alkotmányjogi osztály leterhelt, szükségeszerű egy külső forrást bevonni az alkotmánykommentár elkészítésébe. Tanulmányok már eddig is készültek, de azok még nem vették figyelembe a módosításokat. A Munkacsoportnak kellene a kormánynak javaslatot tenni, hogy fordítson anyagi forrásokat erre az ügyre.

Baltoni Monika kérdésére **Baján László** támogatta **Dr. Répássy Róbert** javaslatát, de megjegyezte, hogy a nemzetközi szervezetek által kritizált pontokra a kommentárban külön kellene fókuszálni.

Dr. Répássy Róbert kiemelte, hogy legközelebb csak szeptemberben kerülhet elő az Alkotmány kérdése. Az Európai Bizottság három kérdést tett fel, többek között a különadóval kapcsolatban is, ami viszont az Alaptörvényben szerepel. Ha ragaszkodnak ennek eltörléséhez, az csak Alkotmánymódosítással érhető el, tehát előfordulhat még módosítás.

A Munkacsoport egyhangúan megszavazta **Dr. Répássy Róbert** javaslatát.

Baltoni Monika jelezte, hogy a következő Munkacsoport-ülés szeptemberben esedékes. További javaslatok hiányában az elnök a Munkacsoport ülését berekesztette.

Készítette: Perlaki Fanni, a Munkacsoport Titkárságának tagja

Látta: Sarah Lubbersen, a Munkacsoport Titkárságának vezetője
Dr. Soós Attila, a Munkacsoport Titkárságának tagja

Jóváhagyta:

Baltoni Monika
Államtitkár
Az Emberi Jogi Munkacsoport elnöke